

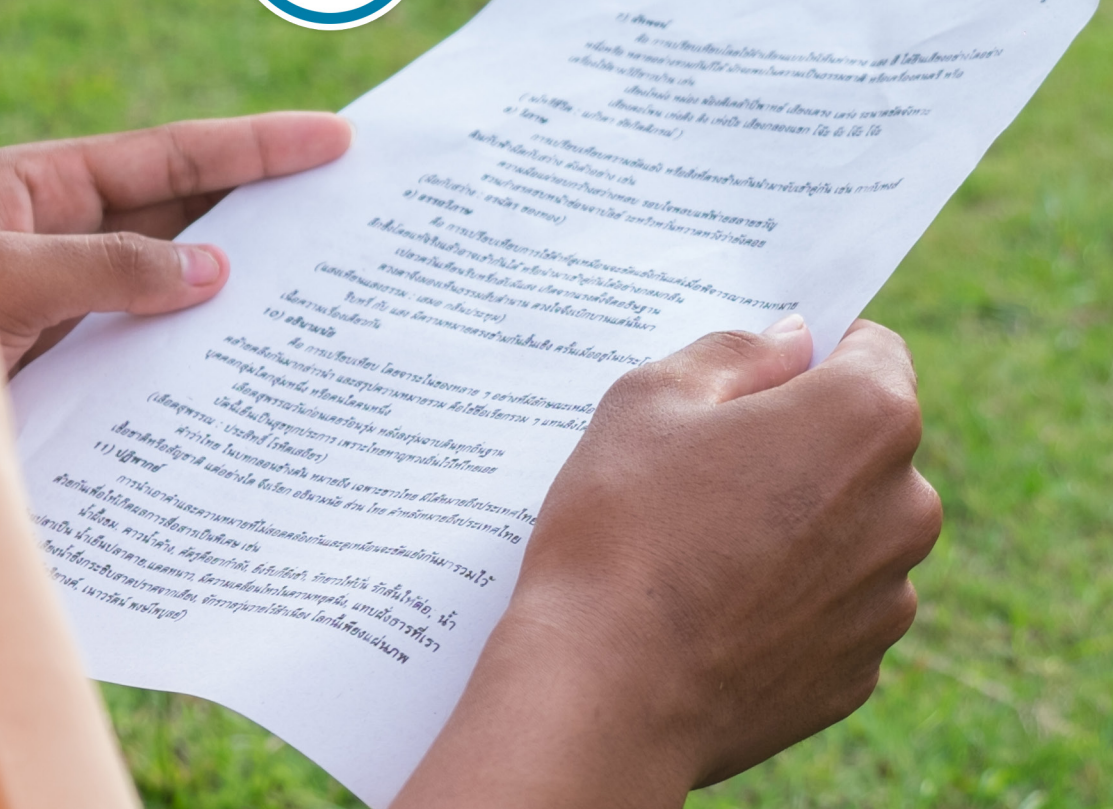
แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เล่มที่

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

นางสาวพริยา แสนเสนา
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ

โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เล่มที่

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

นางสาวพิริยา แสนเสนา
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ

โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาที่ ๓ เล่มที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากงานเขียนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ สามารถนำความรู้ความคิด และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านการเรียน และนำไปประยุกต์การใช้ในชีวิตประจำวัน ขณะเดียวกันก็ยังทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน เสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และมีความภาคภูมิใจในผลงานของตน ผู้จัดทำหวังว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ นี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และช่วยพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

พริยา แสนเสนา

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

คำนำ.....	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจง	๑
คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ (สำหรับครู)	๒
คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ (สำหรับนักเรียน)	๓
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	๔
จุดประสงค์การเรียนรู้	๔
แบบทดสอบก่อนเรียน	๕
กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน	๘
ใบความรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ	๙
แบบฝึกทักษะที่ ๑	๑๒
แบบฝึกทักษะที่ ๒	๑๓
แบบฝึกทักษะที่ ๓	๑๔
แบบฝึกทักษะที่ ๔	๑๕
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๖
กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน	๑๙
บรรณานุกรม	๒๐
ภาคผนวก	๒๑
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	๒๒
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑	๒๓
แนวคำตอบแบบฝึกทักษะที่ ๒	๒๔
แนวคำตอบแบบฝึกทักษะที่ ๓	๒๕
แนวคำตอบแบบฝึกทักษะที่ ๔	๒๖
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	๒๗
ตารางบันทึกคะแนน	๒๘

คำชี้แจง

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการอ่านสำหรับนักเรียน มีจำนวนทั้งหมด ๘ เล่ม

เล่มที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

เล่มที่ ๒ สารพันข่าวสาร

เล่มที่ ๓ นิทานคุณธรรม

เล่มที่ ๔ บทความน่าชีวิต

เล่มที่ ๕ พินิจบทเพลงสอนใจ

เล่มที่ ๖ สารคดีเปิดโลกใหม่

เล่มที่ ๗ คำสอนในพระบรมราโชวาท

เล่มที่ ๘ เป้าหมายปราชญ์บทร้อยกรอง

๒. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญมีจุดประสงค์และเนื้อหาสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๓. ตัวชี้วัด จุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมของแบบฝึกทักษะแต่ละเล่มเสร็จสมบูรณ์ในตัวเอง ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง

๔. ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองด้วยการตรวจคำตอบจากแนวคำตอบในเล่ม

คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (สำหรับครู)

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เล่ม ๑ การอ่านจับใจความสำคัญ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ใช้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยนำไปใช้ประกอบกับแผนการจัดการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแก่นักเรียน โดยมีวิธีการใช้ดังนี้

๑. ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ก่อนที่จะให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมในแบบฝึกทักษะ

๒. ศึกษาข้อมูลจากแบบฝึกทักษะหลักการอ่านจับใจความสำคัญ พร้อมทั้งจัดเตรียมแบบฝึกทักษะให้พร้อมและพอเพียงตามจำนวนนักเรียน

๓. อธิบายให้นักเรียนทราบถึงตัวชี้วัดที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้จากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ รกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เพื่อให้นักเรียนได้ประโยชน์สูงสุดจากการทำแบบฝึกทักษะ

๔. ก่อนจัดการเรียนรู้ครูต้องชี้แจงวิธีการและขั้นตอนให้นักเรียนทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๕. ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้ฝึกปฏิบัติจริง และปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดทักษะและเกิดความชำนาญในเนื้อหาที่จัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

๖. การปฏิบัติกิจกรรมครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

๗. ประเมินผลการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบท้ายบทเรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

๘. สรุปผลการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบผลงานร่วมกับนักเรียน และบันทึกคะแนน

คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (สำหรับนักเรียน)

การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเล่มนี้ ใช้สำหรับพัฒนาทักษะการอ่าน
จับใจความสำคัญของนักเรียน โดยมีครูเป็นผู้แนะนำหรือนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

๒. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
ประกอบด้วย ๗ ขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ คำชี้แจง

๒.๒ คำแนะนำสำหรับนักเรียน

๒.๓ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๔ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ ใช้เวลา ๑๐ นาที ลงใน
กระดาษคำตอบ ตรวจสอบคำตอบและบันทึกผลคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนนท้ายเล่ม

๒.๕ นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญอย่างละเอียดทุกหน้า

๒.๖ นักเรียนทำแบบฝึกทักษะที่ ๑ ถึงแบบฝึกทักษะที่ ๔ โดยตอบคำถามที่ละแบบฝึก
ให้ถูกต้องครบถ้วน

๒.๗ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน ๑๐ ข้อ ใช้เวลา ๑๐ นาที ลงใน
กระดาษคำตอบ ตรวจสอบคำตอบและบันทึกผลคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนนท้ายเล่ม

๓. นักเรียนควรมีสมาธิและความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ในขณะศึกษาเนื้อหาและทำแบบฝึก
ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ และปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดจนครบทั้ง ๗ ขั้นตอน

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เล่มที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

เวลา ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม. ๓/๓ ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุน จากเรื่องที่อ่าน

ท ๑.๑ ม. ๓/๔ อ่านเรื่องต่างๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ
และรายงาน

ท ๑.๑ ม. ๓/๖ ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
๒. นักเรียนบอกความหมายของหลักการจับใจความสำคัญได้
๓. นักเรียนแยกใจความสำคัญหลักและส่วยขยายใจความสำคัญจากข้อความที่กำหนดให้ได้
๔. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

แบบทดสอบก่อนเรียน

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เล่มที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้ ทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑ เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นแบบทดสอบปรนัย ๔ ตัวเลือก มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน (ข้อละ ๑ คะแนน)
๒. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบ ที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยใช้เวลา ๑๐ นาที

๑. ข้อใดเป็นความหมายของการอ่านจับใจความ

- ก. อ่านเพื่อความรู้
- ข. อ่านเพื่อความจรรโลงใจ
- ค. อ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญของเรื่อง
- ง. อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๒. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

- ก. เมื่ออ่านแล้วสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านได้อย่างชัดเจน
- ข. เมื่ออ่านแล้วสามารถคาดการณ์ และหาความจริง แสดงข้อคิดเห็นได้
- ค. เมื่ออ่านแล้วสามารถสรุปหรือย่อเรื่องที่อ่านได้
- ง. เมื่ออ่านแล้วสามารถท่องจำบทประพันธ์ได้

๓. บุคคลในข้อใดไม่ใช่ หลักการการอ่านจับใจความ

- ก. น้องเขียนสรุปใจความสำคัญโดยคาดเดาเนื้อเรื่องจากชื่อของหนังสือ
- ข. หลังจากนิทานเรื่อง เห็นแก่ลูก แล้วตั้งคำถามกับตนเองใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร
- ค. นกอ่านเรื่องพระบรมราโชวาท โดยการอ่านพิจารณาไปที่ละเอียดหน้าแล้วสรุปใจความสำคัญ
- ง. น้าอ่านเรื่องบทพากย์เอราวัณ แล้วเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องเป็นสำนวนของตนเอง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๔ ▶▶

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้คนทั่วโลกเมื่อสูงวัยขึ้น อย่างหนึ่งคือ ความเสื่อมของกระดูก แต่ปัญหากระดูกพรุนนี้มักเกิดกับผู้หญิงสูงวัย ผู้หญิงที่อยู่ในวัยใกล้หมดประจำเดือน หรืออย่างเข้าสู่วัยทองเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นโรคกระดูกพรุน”

๔. ใจความสำคัญของข้อความนี้ตรงกับข้อใด

- ก. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้คนทั่วโลกเมื่อสูงวัยขึ้นอย่างหนึ่งคือความเสื่อมของกระดูก
- ข. ผู้หญิงสูงวัยเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นโรคกระดูกพรุน
- ค. ผู้หญิงที่อยู่ในวัยใกล้หมดประจำเดือนหรืออย่างเข้าสู่วัยทอง
- ง. ปัญหากระดูกพรุนนี้มักเกิดกับผู้หญิงสูงวัย

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๕ ▶▶

ท้องฟ้ามีอยู่แบบท้องฟ้า ก้อนเมฆลอยอยู่แบบก้อนเมฆ พระอาทิตย์สาดแสงในแบบของพระอาทิตย์ นกร้องแบบที่มันร้อง ดอกไม้สวยงามเป็นธรรมชาติของดอกไม้ ลมพัดเพราะมันเป็นลม หอยทากเดินช้าอย่างที่หอยทากเป็น เหมือนธรรมชาติกำลังกระซิบบอกฉันว่า มันเพียงเป็นของมันอย่างนั้น มันไม่ร้องขอ ฉันจะมองเห็นมัน หรือไม่เห็นมัน มันไม่เรียกร้องให้ต้องชื่นชม ต้องแลกเปลี่ยน ต้องขอบคุณ เป็นของมันอย่างนั้น ไม่ได้ต้องการอะไร มันเพียงแต่เป็นไป ทุกอย่างเป็นธรรมชาติของมัน

๕. ใจความสำคัญของข้อความนี้ตรงกับข้อใด

- ก. ธรรมชาติไม่เคยสนใจมนุษย์
- ข. ธรรมชาติไม่ต้องการคำชื่นชมจากมนุษย์
- ค. ธรรมชาติไม่เคยเรียกร้องอะไรจากมนุษย์
- ง. ทุกอย่างเป็นธรรมชาติ ล้วนมีความสวยงาม

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๖ ▶▶

คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้ตัว ยังคงอยากได้อะไรที่มากขึ้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเงินทอง เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความรัก และก็มีมักจะไม่ได้ตั้งใจนี้ ความทุกข์ก็ยิ่งมากขึ้นตามวัยที่มากขึ้นด้วย

๖. ข้อความนี้ใจความสำคัญตรงกับข้อใด

- ก. ความอยากได้ทรัพย์สินสมบัติ ความรัก ชื่อเสียงของมนุษย์เพิ่มตามอายุ
- ข. ความทุกข์ของมนุษย์เกิดจากความต้องการในทรัพย์สิน เงินทอง
- ค. คนเราเมื่ออายุมากขึ้น ความต้องการจะเพิ่มมากขึ้น
- ง. ถ้ามนุษย์อยากได้ไม่มีที่สิ้นสุด ก็จะมีแต่ความทุกข์

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๗ - ๘ ▶▶

การอ่านเป็นจุดประจวบเหมาะที่จะเปิดออกสู่โลกของการศึกษาเล่าเรียน ถ้าการสอนอ่านในช่วงแรกของระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปลูกฝังให้ผู้เรียนอ่านได้อย่างแตกฉาน เกิดความประทับใจในการอ่านและปลูกฝังจนเป็นนิสัยให้รักการอ่าน ผลที่เกิดขึ้นตามมาคือความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาในศาสตร์ต่างๆ และหากเจาะลึกลงเฉพาะการอ่านออกเสียง ผู้ที่ฝึกทักษะในด้านนี้ได้เป็นอย่างดีแล้ว ก็จะได้ประโยชน์ยิ่งขึ้น เพราะจะเป็นผู้ที่สามารถใช้เสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน หรือการขับร้องเพลง ทั้งยังจะเป็นสิ่งที่เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี ช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอย่างยิ่ง

๗. สาระสำคัญของข้อความนี้ตรงกับข้อใด

- ก. การอ่านเป็นสิ่งที่เสริมสร้างบุคลิกภาพ
- ข. การอ่านเป็นประจวบเหมาะที่เปิดสู่กระบวนการเรียนรู้
- ค. ผู้เรียนควรมีความแตกฉานในการอ่าน จนเกิดความประทับใจ
- ง. การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพคือการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความแตกฉานในการอ่าน

๘. ข้อใดเป็นข้อสนับสนุนหลักของข้อความ “ผู้ที่ฝึกฝนทักษะการอ่านออกเสียงจะได้รับประโยชน์”

- ก. ใช้เสียงสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ข. เกิดความประทับใจและนิยัรักการอ่าน
- ค. ความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาในด้านต่างๆ
- ง. เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๙ - ๑๐ ▶▶

ดอกไม้ไทยเป็นดอกไม้ที่สวยงาม คงทน และมีกลิ่นหอมละมุนรื่นจุมก ช่วยให้
อารมณ์ผ่อนคลายได้อย่างดีเยี่ยม ด้วยเหตุนี้ช่างสตรีไทยจึงได้ใช้ดอกไม้สดมา
ประดิษฐ์ประดอยเป็นงานดอกไม้รูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นมาลัยดอกไม้สด จัดแจกัน
จัดพาน เป็นต้น

๙. ข้อใดคือใจความสำคัญของข้อความข้างต้น

- ก. ดอกไม้สามารถนำมาจัดได้หลายรูปแบบ
- ข. ดอกไม้ไทยสวย ทน และหอม เหมาะสำหรับช่างสตรีไทย
- ค. ความงามอยู่ได้นาน กลิ่นหอมคือคุณสมบัติของดอกไม้ไทย
- ง. ดอกไม้ไทยมีคุณสมบัติเหมาะสำหรับการนำมาจัดให้เป็นรูปสวยงาม

๑๐. ข้อใดคือความหมายของ “ประดิดประดอย”

- ก. ประดิษฐ์อย่างซ้ำๆ
- ข. สร้างขึ้นใหม่ให้สวยงาม
- ค. ทำงานอย่างตั้งใจ ซ้ำ แต่งาม
- ง. ทำงานฝีมืออย่างละเอียดลออ

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน ▶

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เล่มที่ ๑ การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยกาเครื่องหมาย (/) ลงในกระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

สรุปคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน

ใบความรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ

ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของข้อความหรือเรื่องราวต่างๆ ว่าข้อความหรือเรื่องราวนั้นเกี่ยวกับสิ่งใด มีเหตุการณ์ที่สำคัญอะไรบ้าง ส่วนใดเป็นใจความสำคัญ และส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญถือเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถแยกส่วนประกอบอื่นๆ หรือที่เรียกว่า “พลความ” ของเรื่องได้

พลความหรือส่วนขยายใจความ หมายถึง ประโยคที่ช่วยขยายเนื้อความของใจความสำคัญ เพื่อสนับสนุนหรือแสดงตัวอย่าง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งในแต่ละย่อหน้าอาจมีพลความอยู่หลายๆ ประโยคก็ได้

จุดมุ่งหมายของการจับใจความสำคัญ

๑. สามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านได้อย่างชัดเจน
๒. สามารถปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำได้
๓. เพื่อฝึกการอ่านเร็วและสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง
๔. สามารถสรุปหรือย่อเรื่องที่อ่านได้
๕. อ่านแล้วสามารถคาดการณ์ และหาความจริง แสดงข้อคิดเห็นได้

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านงานเขียนอย่างละเอียด เพื่อพิจารณาหาข้อเท็จจริงที่น่าเสนอ รวมถึงพรรณนา ข้อคิดเห็น อารมณ์ น้ำเสียงของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่น่าเสนอและในกรณีข้อความที่อ่าน มีความยาวเป็นย่อหน้าหรือหลายๆ ย่อหน้า ผู้อ่านสามารถพิจารณาข้อความสำคัญ โดยมีหลักการอ่านจับใจความสำคัญดังต่อไปนี้

๑. **พิจารณาจากชื่อเรื่อง** แล้วอ่านย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้าย ซึ่งจะช่วยให้ทราบวาทความนี้เสนอเรื่องอะไรอย่างกว้างๆ

๒. **พิจารณาหาใจความสำคัญไปที่ละย่อหน้า** ซึ่งส่วนใหญ่ใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าอาจปรากฏอยู่ในตำแหน่งต้น ตำแหน่งกลาง หรือตำแหน่งท้ายของย่อหน้า

๓. **พยายามพิจารณาตัดรายละเอียดปลีกย่อย** เช่น คำอธิบาย ตัวอย่าง การให้เหตุผล เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงเครื่องสนับสนุนความคิดหลักของเรื่อง

๔. **เมื่ออ่านจบ** ควรทบทวนหรือตั้งคำถาม ถามตนเองว่า เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไรและพยายามตอบให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ด้วยวิธีใด จากนั้นจึงบันทึกใจความสำคัญไว้เพื่อศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

ตัวอย่าง

ผีเสื้อกลางวัน หรือเรียกอีกชื่อว่า แมลงแห่งแสงแดด เป็นสัตว์เลือดเย็นชนิดหนึ่งในร่างกายไม่มีกลไกที่ทำให้อุณหภูมิคงที่ได้ ดังนั้น เมื่อถึงฤดูหนาวหรืออากาศเย็น ผีเสื้อกลางวันจึงต้องอบอุ่นร่างกายด้วยการผึ่งแดด เพื่อให้ร่างกายอบอุ่นและสามารถบินได้โดยจะเกาะตามพื้นดินหรือก้อนหินที่มีแสงแดด และแผ่ปีกออกไปทั้ง ๒ ข้าง ให้ปีกสัมผัสกับแสงแดดมากที่สุด

ข้อความข้างต้นสามารถตั้งคำถามและเขียนสรุปใจความสำคัญได้ ดังนี้

ใคร	ผีเสื้อกลางวัน
ทำอะไร	อบอุ่นร่างกาย
ที่ไหน	ตามพื้นดินหรือก้อนหินที่มีแสงแดด
เมื่อไหร่	ช่วงฤดูหนาวหรืออากาศเย็น
อย่างไร	ผึ่งแดด
ผลเป็นอย่างไร	ร่างกายอบอุ่นและสามารถบินได้
ใจความสำคัญของเรื่อง	ผีเสื้อกลางวันเป็นสัตว์เลือดเย็น ในช่วงฤดูหนาวหรืออากาศเย็นต้องอบอุ่นร่างกายด้วยการผึ่งแดดตามพื้นดินหรือก้อนหิน เพื่อให้ร่างกายอบอุ่นและสามารถบินได้

การพิจารณาตำแหน่งใจความสำคัญ

ใจความสำคัญของข้อความแต่ละย่อหน้าจะปรากฏดังนี้

๑. **ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นย่อหน้า** ในลักษณะที่ใจความสำคัญของข้อความปรากฏอยู่ในตำแหน่งต้นข้อความหรือย่อหน้า มักจะทำหน้าที่เป็นประโยคนำเพื่อบอกกล่าวเรื่องราวแล้วจึงมีข้อความอธิบายรายละเอียดสนับสนุนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

ความแตกต่างของมนุษย์และสัตว์อีกประการหนึ่งที่เห็นเด่นชัด คือ เรื่องของการใช้ภาษา มนุษย์สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิดออกมาเป็นตัวเขียน คือ เป็นภาษาหนังสือสำหรับให้ผู้อื่นอ่านและเข้าใจตรงตามที่ต้องการ แต่สัตว์ใช้ได้แต่เสียงเท่านั้นในการสื่อสาร แม้แต่เสียงหลายท่านก็ยังมีความเห็นว่าสัตว์จะทำเสียงเพื่อแสดงความรู้สึก เช่น โกรธ หิว เจ็บปวด เท่านั้น เสียงของสัตว์ไม่อาจสื่อความหมายได้ละเอียดลออเท่าภาษาพูดของมนุษย์

(จันทร์ศรี นิตยฤกษ์ ๒๕๒๕, ๔-๕)

๒. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลางของย่อหน้า ลักษณะใจความสำคัญที่ปรากฏตอนกลางของข้อความหรือย่อหน้า คือการที่ผู้เขียนเกริ่นนำเพื่อเชื่อมโยงเข้าหาใจความสำคัญ แล้วจึงมีการอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม

ตัวอย่าง

การที่คนปิดทองท่านพระครูวัดฉลอง เป็นที่แรกที่จะเกิดประเพณีปิดทองคนเป็นๆ เหมือนเช่นพระพุทธรูปหรือเทวรูปศักดิ์สิทธิ์ก็เป็นธรรมดาที่กิตติศัพท์จะเลื่องลือระบือเกียรติคุณของท่านพระครูวัดฉลองแพร่หลาย จนนับถือนับกันไปทุกหัวเมืองทางทะเลตะวันตก ใช้แต่เท่านั้น แม้จนในหัวเมืองป็นังอันเป็นอาณาเขตของอังกฤษ คนก็พากันนับถือท่านพระครูวัดฉลอง เพราะที่เมืองป็นัง พลเมืองมีไทยและจีนเชื้อสายไทย ผู้ชายเรียกกันว่า “บาบ๋า” หญิงเรียกว่า “ยอหยา” ล้วนถือพระพุทธรูปศาสนาอยู่เป็นอันมากเขาช่วยกันสร้างวัดและนิมนต์พระสงฆ์ไปอยู่ก็หลายวัด แต่ในเมืองป็นังไม่มีพระเถระ พวกชาวเมืองทั้งพระและคฤหัสถ์จึงสมมติท่านพระครูวัดฉลอง ให้เป็นพระมหาเถระสำหรับเมืองป็นัง

(นิทานโบราณคดี:สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ)

๓. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายของย่อหน้า การที่ใจความอยู่ท้ายข้อความหรือย่อหน้า คือ วิธีการนำเสนอที่ผู้เขียนมุ่งให้รายละเอียด เหตุผลของการนำเสนอ แล้วจึงสรุปประเด็นสำคัญหรือความคิดรวบยอดไว้ตอนท้ายของข้อความ

ตัวอย่าง

ความเครียดทำให้เพิ่มฮอร์โมนอะดรีนาลีนในเลือด ทำให้หัวใจเต้นเร็ว เส้นเลือดบีบตัว กล้ามเนื้อแข็งตึง ระบบย่อยอาหารผิดปกติเกิดการปวดหัว ปวดท้อง ใจสั่น แข็งขาอ่อนแรง ความเครียดจึงเป็นตัวกลางให้แก่เร็ว

(จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิ่มสำราญ การใช้ภาษาไทย๒๕๔๗,๔๕-๔๖)

๔. ใจความสำคัญอยู่ทั้งตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า

ตัวอย่าง

การรักษาстилเพื่อบังคับตนเองให้มีระเบียบวินัยในการกระทำทุกสิ่งทุกอย่าง เช่น เรามาอยู่วัด มาบวชขบถ่มขาว ไม่ใช่ถือแต่стилแปดข้อเท่านั้น แต่เราต้องนึกว่าстилนั้นคือความมีระเบียบมีวินัย เราเดินอย่างมีระเบียบมีวินัย นั่งอย่างมีระเบียบ กินอย่างมีระเบียบ ทำอะไรก็ทำอย่างมีระเบียบนั้นเป็นคนที่มีстил ถ้าเราไม่มีระเบียบก็ไม่มีстил

(จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิ่มสำราญ การใช้ภาษาไทย๒๕๔๗,๔๕-๔๖)

แบบฝึกทักษะที่ ๑

คำชี้แจง

นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ข้อความเป็นจริง จงเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ใช่

ข้อความใดไม่เป็นความจริง จงเขียนเครื่องหมาย × ในช่อง ไม่ใช่ (๑๐ คะแนน)

การอ่านเป็นจุดประตูปานแรกที่จะเปิดออกสู่โลกของการศึกษาเล่าเรียน ถ้าการสอนอ่านในช่วงแรกของระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปลูกฝังให้ผู้เรียนอ่านได้อย่างแตกฉาน เกิดความประทับใจในการอ่าน และปลูกฝังจนเป็นนิสัยรักการอ่าน ผลที่เกิดขึ้นตามมา คือ ความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาในศาสตร์ต่างๆ และหากเจาะลึกลงเฉพาะการอ่านออกเสียง ผู้ที่ฝึกทักษะในด้านนี้ได้เป็นอย่างดีแล้ว ก็จะได้ประโยชน์ยิ่งขึ้น เพราะจะเป็นผู้ที่สามารถใช้เสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน หรือการขับร้องเพลง ทั้งยังจะเป็นสิ่งที่เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี ช่วยทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอย่างดี

ที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
๑.	ข้อความนี้มีประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลางย่อหน้า		
๒.	ข้อความนี้มีใจความสำคัญอยู่ทั้งตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า		
๓.	การมีทักษะทางด้านการอ่านที่ดีช่วยให้มีความมั่นใจในตนเอง		
๔.	การใช้เสียงสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นข้อสนับสนุนหลักของข้อความ “ผู้ที่ฝึกฝนทักษะการอ่านออกเสียงจะได้รับประโยชน์”		
๕.	ใจความสำคัญของเรื่อง คือ การอ่านเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพ		
๖.	ใจความสำคัญของเรื่อง คือ การอ่านเป็นประตูปานแรกที่เปิดออกสู่โลกของการศึกษา		
๗.	ผู้ที่อ่านออกเสียงได้ดี จะส่งผลให้การขับร้องเพลงดีไปด้วย		
๘.	ผลของการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน คือ ความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา		
๙.	การมีนิสัยรักการอ่านต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก		
๑๐.	ข้อความนี้ไม่มีส่วนขยายใจความสำคัญ		

แบบฝึกทักษะที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้ประโยคใจความสำคัญจากข้อความที่กำหนดให้ (๑๐ คะแนน)

๑.

การซึ่งจะให้ออกไปเรียนครั้งนี้ มีความประสงค์มุ่งหมายแต่จะให้ได้วิชาความรู้อย่างเดียว ไม่นับหมายให้เป็นเกียรติยศชื่อเสียงอย่างหนึ่งอย่างใดในชั้นซึ่งยังเป็นผู้เรียนวิชานี้อยู่เลย เพราะฉะนั้นที่จะไปครั้งนี้ อย่าให้ไวยศว่าเป็นเจ้า ให้ถือเอาบรรดาศักดิ์เสมอลูกผู้มีตระกูล ในกรุงสยาม

๒.

บางคนอ่านหนังสือเพียงเฉพาะเรื่องราว คืออ่านแต่เรื่องในวงอาชีพของตน ถ้าอย่างนั้น ก็นับว่ายังไม่ได้ผลเต็มที่ เพราะขาดความรู้ในวงการทั่วไป ทางที่ดีเขาควรขยายขอบเขตของการอ่านให้กว้างขวางออกไปอีก

๓.

ขณะนี้ไม่ว่าท่านจะอยู่ ณ ที่ใด ที่ในบ้าน บนรถไฟ รถเมล์ ในห้องทำงานบนสถานที่ราชการ หรือที่ใดก็ตาม ท่านจะต้องใช้สายตา “อ่าน” อยู่ตลอดเวลา ซึ่งแน่ละเราต้องยกเว้น ในกรณีที่ท่านตาบอด เพราะท่านย่อมจะอ่านหนังสือในเล่มนี้ไม่ได้แน่ยกเว้นแต่จะมีใครอ่านให้ฟัง

๔.

สิ่งที่เราจะอ่านในทุกวันนี้ มีมากขึ้นกว่าแต่ก่อนมากนัก หนังสือพิมพ์รายวันบ้าง หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์บ้าง วารสารจากสมาคมวิชาชีพต่างๆ บ้าง หนังสือปกอ่อนราคาถูกบ้าง หนังสือเล่มขนาดใหญ่บ้างต่างๆ ขนาด เฉพาะในส่วนที่เป็นภาษาไทยก็มีอยู่มากขนาดที่ คนธรรมดาจะใช้เวลาตลอดเวลาอ่านอย่างเดียว ก็ไม่อาจจะอ่านหนังสือที่พิมพ์ขึ้นในวันนั้น ได้หมด ทั้งนี้ยังไม่ตองนับหนังสือภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ ซึ่งพิมพ์มากกว่าภาษาไทย ด้วยซ้ำไป

๕.

คนไม่อ่านหนังสือ คือ คนถอยหลังอยู่ในสังคม เพราะทุกวันนี้โลกเจริญขึ้นอย่างไม่หยุดหย่อนมีเหตุการณ์ใหม่ๆ ปรากฏสืบเนื่องกันอย่างไม่ขาดสาย ทุกคนที่หวังกับความก้าวหน้า จึงต้องตามเรื่องเหล่านี้ด้วยการอ่านอย่างมิหยุดยั้ง มิฉะนั้นเขาจะได้นามว่าเป็นผู้ถอยหลัง

แบบฝึกทักษะที่ ๓

คำชี้แจง

นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วสรุปเป็นใจความสำคัญ (๑๐ คะแนน)

๑. แม่หลงพอได้ชื่อว่าเป็นสถาปนิก และนักก่อสร้างมานานก่อนที่จะรู้จักคิดสร้างบ้านเสียอีก พลกรู้จักสร้างตึกระฟ้า ตัวต่อรู้จักผสมดินก่อปูน ตัวแก้วรู้จักปั้นเส้นไหมเป็นที่อยู่ มดรู้จักสร้างอาณาจักรและเมืองหลวงเป็นสัดส่วน และที่น่าประทับใจคือ การรู้จักสร้างบ้านของแม่หลงเหล่านี้ แม่หลงทำไปด้วยสัญชาตญาณทั้งสิ้น

ใจความสำคัญ

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ

.....

.....

.....

๒. สิ่งที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างหนึ่งอาจมีประโยชน์อื่นๆ แทรกอยู่อีก เช่น มะละกอซึ่งเป็นเพียงของกินพื้นบ้าน เมื่อศึกษาให้ลึกกลับพบว่า มีประโยชน์อย่างอื่นอีกมาก เช่น เนื้อของผลดิบเป็นยาระบายอ่อนๆ ใบช่วยบำรุงหัวใจ รากนำไปต้มน้ำดื่มใช้ขับปัสสาวะ มี ยางช่วยย่อยอาหาร ผลดิบของมะละกอนำไปประกอบอาหารคาวหวานและเครื่องดื่มได้หลายชนิด

ใจความสำคัญ

.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๔

คำชี้แจง

ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากข้อความที่กำหนดให้ (๑๐ คะแนน)

- ๑ คนไทยชอบมีปิ่นกันทุกคนและมีปิ่นกันได้ง่ายเกินไป คนที่มีปิ่นในครอบครองทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมายมักประมาณ บางคนใช้ปิ่นโดยไม่ตั้งใจ บางคนปล่อยให้คนอื่นหยิบปิ่นไปใช้โดยสะดวก คนที่ตายด้วยอาวุธปิ่นทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนามีเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

ใคร/อะไร

.....

ทำอะไร

.....

เมื่อไหร่

.....

อย่างไร

.....

ผลเป็นอย่างไร

.....

ใจความสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....

- ๒ คนเราส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่กับการทำงานถึงวันละ ๗ - ๘ ชั่วโมง หรืออาจมากกว่า เมื่อหักเวลานอนออกไปแล้ว นับว่าเราใช้ชีวิตทำงานมากกว่าครึ่งหนึ่งของเวลาตื่นนอนเลยทีเดียว ดังนั้นถ้าเราไม่มีความสุขในการทำงานก็เท่ากับชีวิตครึ่งหนึ่งของเราไม่มีความสุข อาจส่งผลถึงด้านอื่นๆ ในชีวิตไม่มีความสุขตามไปด้วย

ใคร/อะไร

.....

ทำอะไร

.....

เมื่อไหร่

.....

อย่างไร

.....

ผลเป็นอย่างไร

.....

ใจความสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....

แบบทดสอบหลังเรียน

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เล่มที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้ ทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นแบบทดสอบปรนัย ๔ ตัวเลือก มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน (ข้อละ ๑ คะแนน)
๒. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าที่คำตอบ ที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยใช้เวลา ๑๐ นาที

๑. ข้อใดเป็นความหมายของการอ่านจับใจความ

- ก. อ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญของเรื่อง
- ข. อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน
- ค. อ่านเพื่อความจรรโลงใจ
- ง. อ่านเพื่อความรู้

๒. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

- ก. เมื่ออ่านแล้วสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านได้อย่างชัดเจน
- ข. เมื่ออ่านแล้วสามารถคาดการณ์ และหาความจริง แสดงข้อคิดเห็นได้
- ค. เมื่ออ่านแล้วสามารถท่องจำบทประพันธ์ได้
- ง. เมื่ออ่านแล้วสามารถสรุปหรือย่อเรื่องที่อ่านได้

๓. บุคคลในข้อใดไม่ใช่ หลักการการอ่านจับใจความ

- ก. หลังจากนิทานเรื่อง เห็นแก่ลูก แล้วตั้งคำถามกับตนเองใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร
- ข. นื่องเขียนสรุปใจความสำคัญโดยคาดเดาเนื้อเรื่องจากชื่อของหนังสือ
- ค. นกอ่านเรื่องพระบรมราโชวาท โดยการอ่านพิจารณาไปที่ละย่อหน้าแล้วสรุปใจความสำคัญ
- ง. น้าอ่านเรื่องบทพากย์เอราวัณ แล้วเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องเป็นสำนวนของตนเอง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๔ ▶▶

คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้ตัว ยังคงอยากได้อะไรที่มากขึ้นๆ ไม่ว่าจะเป็นเงินทอง เกียรติยศชื่อเสียง หรือความรัก และก็มีคนจะไม่ได้ดังใจนึก ความทุกข์ก็ยิ่งมากขึ้นตามวัย ที่มากขึ้นด้วย

๔. ข้อความนี้ใจความสำคัญตรงกับข้อใด

- ก. ความทุกข์ของมนุษย์เกิดจากความต้องการในทรัพย์สิน เงินทอง
- ข. ความอยากได้ทรัพย์สินสมบัติ ความรัก ชื่อเสียงของมนุษย์เพิ่มตามอายุ
- ค. คนเราเมื่ออายุมากขึ้น ความต้องการจะเพิ่มมากขึ้น
- ง. ถ้ามนุษย์อยากได้ไม่มีที่สิ้นสุด ก็จะมีแต่ความทุกข์

๕. ข้อใดคือความหมายของ “ประติประดอย”

- ก. ประดิษฐ์อย่างซ้ำๆ
- ข. สร้างขึ้นใหม่ให้สวยงาม
- ค. ทำงานอย่างตั้งใจ ซ้ำ แต่งาม
- ง. ทำงานฝีมืออย่างละเอียดลออ

๖. ข้อใดคือใจความสำคัญของข้อความข้างต้น

- ก. ดอกไม้สามารถนำมาจัดได้หลายรูปแบบ
- ข. ดอกไม้ไทยสวย ทน และหอม เหมาะสำหรับช่างสตรีไทย
- ค. ความงามอยู่ได้นาน กลิ่นหอมคือคุณสมบัติของดอกไม้ไทย
- ง. ดอกไม้ไทยมีคุณสมบัติเหมาะสำหรับการนำมาจัดให้เป็นรูปสวยงาม

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๗ ▶▶

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้คนทั่วโลกเมื่อสูงวัยขึ้น อย่างหนึ่งคือ ความเสื่อมของกระดูก แต่ปัญหากระดูกพรุนนี้มักเกิดกับผู้หญิงสูงวัย ผู้หญิงที่อยู่ในวัยใกล้หมดประจำเดือน หรืออย่างเข้าสู่วัยทองเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นโรคกระดูกพรุน”

๗. ใจความสำคัญของข้อความนี้ตรงกับข้อใด

- ก. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้คนทั่วโลกเมื่อสูงวัยขึ้นอย่างหนึ่งคือความเสื่อมของกระดูก
- ข. ผู้หญิงสูงวัยเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นโรคกระดูกพรุน
- ค. ผู้หญิงที่อยู่ในวัยใกล้หมดประจำเดือนหรืออย่างเข้าสู่วัยทอง
- ง. ปัญหากระดูกพรุนนี้มักเกิดกับผู้หญิงสูงวัย

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๘ ▶▶

ท้องฟ้ามีอยู่แบบท้องฟ้า ก้อนเมฆลอยอยู่แบบก้อนเมฆ พระอาทิตย์สาดแสง ในแบบของพระอาทิตย์ นกร้องแบบที่มันร้อง ดอกไม้สวยงามเป็นธรรมชาติของดอกไม้ ลมพัดเพราะมันเป็นลม หอยทากเดินช้าอย่างที่หอยทากเป็น เหมือนธรรมชาติกำลัง กระซิบบอกฉันว่ามันเพียงเป็นของมันอย่างนั้น มันไม่ร้องขอ ฉันจะมองเห็นมัน หรือไม่เห็นมัน มันไม่เรียกร้องให้ต้องชื่นชม ต้องแลกเปลี่ยน ต้องขอบคุณ เป็นของมัน อย่างนั้น ไม่ได้ต้องการอะไร มันเพียงแต่เป็นไป ทุกอย่างเป็นธรรมชาติของมัน

๘. ใจความสำคัญของข้อความนี้ตรงกับข้อใด

- ก. ธรรมชาติไม่เคยเรียกร้องอะไรจากมนุษย์
- ข. ธรรมชาติไม่ต้องการคำชื่นชมจากมนุษย์
- ค. ทุกอย่างเป็นธรรมชาติ ล้วนมีความสวยงาม
- ง. ธรรมชาติไม่เคยสนใจมนุษย์

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๙ - ๑๐ ▶▶

การอ่านเป็นจุดประตูด่านแรกที่จะเปิดออกสู่โลกของการศึกษาเล่าเรียน ถ้าการสอนอ่านในช่วงแรกของระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปลูกฝังให้ผู้เรียนอ่านได้อย่างแตกฉาน เกิดความประทับใจในการอ่าน และปลูกฝังจนเป็นนิสัยให้รักการอ่าน ผลที่เกิดขึ้นตามมาคือ ความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาในศาสตร์ต่างๆ และหากเจาะลึกลงเฉพาะการอ่านออกเสียง ผู้ที่ฝึกทักษะในด้านนี้ได้เป็นอย่างดีแล้ว ก็จะได้ประโยชน์ยิ่งขึ้น เพราะจะเป็นผู้ที่สามารถใช้เสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะในการพูด การอ่าน หรือการขับร้องเพลง ทั้งยังจะเป็นสิ่งที่เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี ช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอย่างดี

๙. ข้อใดเป็นข้อสนับสนุนหลักของข้อความ “ผู้ที่ฝึกฝนทักษะการอ่านออกเสียงจะได้รับประโยชน์”

- ก. ความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาในด้านต่างๆ
- ข. เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีช่วยทำให้เกิดความมั่นใจ
- ค. เกิดความประทับใจและนิสัยรักการอ่าน
- ง. ใช้เสียงสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐. สาระสำคัญของข้อความนี้ตรงกับข้อใด

- ก. การอ่านเป็นสิ่งที่เสริมสร้างบุคลิกภาพ
- ข. การอ่านเป็นประตูบานแรกที่เปิดสู่กระบวนการเรียนรู้
- ค. ผู้เรียนควรมีความแตกฉานในการอ่าน จนเกิดความประทับใจ
- ง. การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพคือการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความแตกฉานในการอ่าน

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน ►

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เล่มที่ ๑ การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยกาเครื่องหมาย (/) ลงในกระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

สรุปคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน

บรรณานุกรม

- จินตนา ศรีไสย์ และประนอม วิบูลย์พันธุ์.(๒๕๕๘). **หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย**.กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนา คุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด
- ดวงพร หลิมรัตน์. (๒๕๕๕). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด
- พรทิพย์ แพงสุด.(๒๕๕๕). **สื่อเสริมการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ม.๓**. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์
- พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. (๒๕๕๑). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษา และการใช้ภาษา ม.๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ จำกัด.
- สมศักดิ์ อัมพรวิสุทธิโสภา และคณะ. (). **อัจฉริยะภาษาไทย ชุด การใช้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ภูมิบัณฑิต.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๑). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. พิมพ์ครั้งที่ ๑.กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง.(๒๕๕๕).**หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา ม.๓**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อัมพร ทองใบ และมาลี พันธุ์ประเสริฐ. (๒๕๕๕). **หลักภาษาไทยฉบับสมบูรณ์**. นนทบุรี: ริงค์ ปียอนด์ บุ๊ค จำกัด

ภาคผนวก

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

◀ เล่มที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑			✓	
๒				✓
๓	✓			
๔				✓
๕			✓	
๖		✓		
๗		✓		
๘	✓			
๙			✓	
๑๐				✓

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑

คำชี้แจง

นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ข้อความเป็นจริง จงเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ใช่

ข้อความใดไม่เป็นความจริง จงเขียนเครื่องหมาย × ในช่อง ไม่ใช่ (๑๐ คะแนน)

การอ่านเป็นจุดประตูปานแรกที่จะเปิดออกสู่โลกของการศึกษาเล่าเรียน ถ้าการสอนอ่านในช่วงแรกของระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปลูกฝังให้ผู้เรียนอ่านได้อย่างแตกฉาน เกิดความประทับใจในการอ่าน และปลูกฝังจนเป็นนิสัยรักการอ่าน ผลที่เกิดขึ้นตามมา คือ ความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาในศาสตร์ต่างๆ และหากเจาะลึกลงเฉพาะการอ่านออกเสียง ผู้ที่ฝึกทักษะในด้านนี้ได้เป็นอย่างดีแล้ว ก็จะได้ประโยชน์ยิ่งขึ้น เพราะจะเป็นผู้ที่สามารถใช้เสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน หรือการขับร้องเพลง ทั้งยังจะเป็นสิ่งที่เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี ช่วยทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอย่างยิ่ง

ที่	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
๑.	ข้อความนี้มีประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลางย่อหน้า		×
๒.	ข้อความนี้มีใจความสำคัญอยู่ทั้งตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า		×
๓.	การมีทักษะทางด้านการอ่านที่ดีช่วยทำให้มีความมั่นใจในตนเอง	✓	
๔.	การใช้เสียงสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นข้อสนับสนุนหลักของข้อความ “ผู้ที่ฝึกฝนทักษะการอ่านออกเสียงจะได้รับประโยชน์”	✓	
๕.	ใจความสำคัญของเรื่อง คือ การอ่านเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพ		×
๖.	ใจความสำคัญของเรื่อง คือ การอ่านเป็นประตูปานแรกที่เปิดออกสู่โลกของการศึกษา	✓	
๗.	ผู้ที่อ่านออกเสียงได้ดี จะส่งผลให้การขับร้องเพลงดีไปด้วย	✓	
๘.	ผลของการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน คือ ความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา	✓	
๙.	การมีนิสัยรักการอ่านต้องได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก	✓	
๑๐.	ข้อความนี้ไม่มีส่วนขยายใจความสำคัญ		×

แนวคำตอบแบบฝึกทักษะที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนขีดเส้นใต้ประโยคใจความสำคัญจากข้อความที่กำหนดให้ (๑๐ คะแนน)

๑.

การซึ่งจะให้ออกไปเรียนครั้งนี้ มีความประสงค์มุ่งหมายแต่จะให้ได้วิชาความรู้อย่างเดียว
ไม่มันหมายให้เป็นเกียรติยศชื่อเสียงอย่างหนึ่งอย่างใดในชั้นซึ่งยังเป็นผู้เรียนวิชานี้อยู่เลย
เพราะฉะนั้นที่จะไปครั้งนี้ อย่าให้ไวยศว่าเป็นเจ้า ให้ถือเอาบรรดาศักดิ์เสมอลูกผู้มีตระกูล
ในกรุงสยาม

๒.

บางคนอ่านหนังสือเพียงเฉพาะเรื่องราว คืออ่านแต่เรื่องในวงอาชีพของตน ถ้าอย่างนั้น
ก็นับว่ายังไม่ได้ผลเต็มที่ เพราะขาดความรู้ในวงการทั่วไป ทางที่ดีเขาควรขยายขอบเขต
ของการอ่านให้กว้างขวางออกไปอีก

๓.

ขณะนี้ไม่ว่าท่านจะอยู่ ณ ที่ใด ที่ในบ้าน บนรถไฟ รถเมล์ ในห้องทำงานบนสถานที่ราชการ
หรือที่ใดก็ตาม ท่านจะต้องใช้สายตา “อ่าน” อยู่ตลอดเวลา ซึ่งแน่ละเราต้องยกเว้น
ในกรณีที่ท่านตาบอด เพราะท่านย่อมจะอ่านหนังสือในเล่มนี้ไม่ได้แน่ยกเว้นแต่จะมีใคร
อ่านให้ฟัง

๔.

สิ่งที่เราจะอ่านในทุกวันนี้ มีมากขึ้นกว่าแต่ก่อนมากนัก หนังสือพิมพ์รายวันบ้าง หนังสือพิมพ์
รายสัปดาห์บ้าง วารสารจากสมาคมวิชาชีพต่างๆ บ้าง หนังสือปกอ่อนราคาถูกบ้าง
หนังสือเล่มขนาดใหญ่บ้างต่างๆ ขนาด เฉพาะในส่วนที่เป็นภาษาไทยก็มีอยู่มากขนาดที่
คนธรรมดาจะใช้เวลาตลอดเวลาอ่านอย่างเดียว ก็ไม่อาจจะอ่านหนังสือที่พิมพ์ขึ้นในวันนั้น
ได้หมด ทั้งนี้ยังไม่ตองนับหนังสือภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ ซึ่งพิมพ์มากกว่าภาษาไทย
ด้วยซ้ำไป

๕.

คนไม่อ่านหนังสือ คือ คนถอยหลังอยู่ในสังคม เพราะทุกวันนี้โลกเจริญขึ้นอย่าง
ไม่หยุดหย่อนมีเหตุการณ์ใหม่ๆ ปรากฏสืบเนื่องกันอย่างไม่ขาดสาย ทุกคนที่หวังกับ
ความก้าวหน้า จึงต้องตามเรื่องเหล่านี้ด้วยการอ่านอย่างมิหยุดยั้ง มิฉะนั้นเขาจะได้นามว่า
เป็นผู้ถอยหลัง

แนวคำตอบแบบฝึกทักษะที่ ๓

คำชี้แจง

นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วสรุปเป็นใจความสำคัญ (๑๐ คะแนน)

๑. แมลงปอได้ชื่อว่าเป็นสถาปนิก และนักก่อสร้างมานานก่อนที่มนุษย์จะรู้จักคิดสร้างบ้านเสียอีก ปลวกรู้จักสร้างตึกระฟ้า ตัวต่อรู้จักผสมดินก่อปูน ตัวแก้วรู้จักปั่นเส้นไหมเป็นที่อยู่ มดรู้จักสร้างอาณาจักรและเมืองหลวงเป็นสัดส่วน และที่น่าประทับใจคือ การรู้จักสร้างบ้านของแมลงเหล่านี้ แมลงทำไปด้วยสัญชาตญาณทั้งสิ้น

ใจความสำคัญ การสร้างบ้านของแมลง แมลงทำไปด้วยสัญชาตญาณทั้งสิ้น

ส่วนขยายใจความสำคัญ ปลวกรู้จักสร้างตึกระฟ้า ตัวต่อรู้จักผสมดินก่อปูน ตัวแก้วรู้จักปั่นเส้นไหมเป็นที่อยู่ มดรู้จักสร้างอาณาจักรและเมืองหลวงเป็นสัดส่วน

.....

.....

๒. สิ่งที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างหนึ่งอาจมีประโยชน์อื่นๆแทรกอยู่อีก เช่น มะละกอซึ่งเป็นเพียงของกินพื้นบ้าน เมื่อศึกษาให้ลึกกลับพบว่า มีประโยชน์อย่างอื่นอีกมาก เช่น เนื้อของผลดิบเป็นยาระบายอ่อนๆ ใบช่วยบำรุงหัวใจ รากนำไปต้มน้ำดื่มใช้ขับปัสสาวะ มียางช่วยย่อยอาหาร ผลดิบของมะละกอนำไปประกอบอาหารคาวหวานและเครื่องดื่มได้หลายชนิด

ใจความสำคัญ สิ่งที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างหนึ่งอาจมีประโยชน์อื่นๆแทรกอยู่

ส่วนขยายใจความสำคัญ มะละกอซึ่งเป็นเพียงของกินพื้นบ้าน เมื่อศึกษาให้ลึกกลับพบว่า มีประโยชน์อย่างอื่นอีกมาก เช่น เนื้อของผลดิบเป็นยาระบายอ่อนๆ ใบช่วยบำรุงหัวใจ รากนำไปต้มน้ำดื่มใช้ขับปัสสาวะ มียางช่วยย่อยอาหาร ผลดิบของมะละกอนำไปประกอบอาหารคาวหวานและเครื่องดื่มได้หลายชนิด

.....

.....

แนวคำตอบแบบฝึกทักษะที่ ๔

คำชี้แจง

ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากข้อความที่กำหนดให้ (๑๐ คะแนน)

- ๑ คนไทยชอบมีปืนกันทุกคนและมีปืนกันได้ง่ายเกินไป คนที่มีปืนในครอบครองทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมายมักประมาณ บางคนใช้ปืนโดยไม่ตั้งใจ บางคนปล่อยให้คนอื่นหยิบปืนไปใช้โดยสะดวก คนที่ตายด้วยอาวุธปืนทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนามีเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

ใคร/อะไร	คนไทย
ทำอะไร	มีปืนในครอบครองทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย
เมื่อไหร่	เมื่อมีความประมาณ
อย่างไร	ใช้ปืนโดยไม่ตั้งใจ
ผลเป็นอย่างไร	ทำให้มีคนที่ตายด้วยอาวุธปืนเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

ใจความสำคัญของเรื่อง

คนไทยมีปืนในครอบครองทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมายเมื่อมีความประมาณ
ใช้ปืนโดยไม่ตั้งใจ ทำให้มีคนที่ตายด้วยอาวุธปืนเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

- ๒ คนเราส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่กับการทำงานถึงวันละ ๗ - ๘ ชั่วโมง หรืออาจมากกว่า เมื่อหักเวลานอนออกไปแล้ว นับว่าเราใช้ชีวิตทำงานมากกว่าครึ่งหนึ่งของเวลาตื่นนอนเลยทีเดียว ดังนั้นถ้าเราไม่มีความสุขในการทำงานก็เท่ากับชีวิตครึ่งหนึ่งของเราไม่มีความสุข อาจส่งผลถึงด้านอื่น ๆ ในชีวิตไม่มีความสุขตามไปด้วย

ใคร/อะไร	คนส่วนใหญ่
ทำอะไร	ใช้ชีวิตอยู่กับการทำงานถึงวันละ ๗ - ๘ ชั่วโมง
เมื่อไหร่	เมื่อใช้ชีวิตทำงานมากกว่าครึ่งหนึ่งของเวลาตื่นนอน
อย่างไร	ถ้าเราไม่มีความสุขในการทำงานก็เท่ากับชีวิตครึ่งหนึ่งของเราไม่มีความสุข
ผลเป็นอย่างไร	ส่งผลถึงด้านอื่น ๆ ในชีวิตไม่มีความสุขตามไปด้วย

ใจความสำคัญของเรื่อง

คนส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอยู่กับการทำงานถึงวันละ ๗ - ๘ ชั่วโมง เมื่อใช้ชีวิตทำงานมากกว่าครึ่งหนึ่งของเวลาตื่นนอน ถ้าเราไม่มีความสุขในการทำงานก็เท่ากับชีวิตครึ่งหนึ่งของเราไม่มีความสุข ส่งผลถึงด้านอื่น ๆ ในชีวิตไม่มีความสุขตามไปด้วย

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

◀ เล่มที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑	✓			
๒			✓	
๓		✓		
๔	✓			
๕				✓
๖			✓	
๗				✓
๘	✓			
๙				✓
๑๐		✓		

ตารางบันทึกคะแนน ►

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
เล่มที่ ๑ หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

ชื่อ - สกุล..... ชั้น เลขที่

แบบทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๐		
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๐		
ผลการพัฒนา			

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
แบบฝึกทักษะที่ ๑			
แบบฝึกทักษะที่ ๒			
แบบฝึกทักษะที่ ๓			
แบบฝึกทักษะที่ ๔			

